

PRIVATNI NAMEŠČENEC

GLASILO OSREDNJEGA DRUŠTVA TRGOVSKIH NAMEŠČENCEV.

Naročnina letno	20 Din
„ polletno	10 „
Za člane letno	12 „
„ „ polletno	6 „

Račun čekovnega urada 12873.

Izhaja enkrat mesečno.

Uredništvo in upravištvo: Maribor, Slovenska ulica 8.
Telefon 344.Cena oglasov: 1 nonpareille vrstica, 1 stolpno 90 par.
Za odgovor je priložiti znamke.

Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije poštne proste.

Štev. 1.

Maribor, dne 20. junija 1923.

1. leto

Na pot.

Morda bo kdo izmed privatnih nameščencev začuden pogledal, ko prejme v roke prvo številko »Privatnega nameščenca«, češ čemu zopet novo glasilo, saj imamo privatni nameščenci še par glasil. Trdno pa smo prepričani, da bode odpadla ta misel takoj, ko bode tovariš ali tovarišica dodobra premislila položaj našega gibanja v Sloveniji.

Kakšen je položaj gibanja privatnih nameščencev pri nas? Ako dobro premostrimo naše gibanje, kojega odsev so sedanje organizacije privatnih nameščencev, bomo konstatirali, da je bilo, po večini, vse dosedanje gibanje le neko tipanje in iskanje brez pravega programa in jasnih določenih smernic.

Organizacije so nastajale iz momentane potrebe ene stroke, po uspehu ali neuspehu enkratne akcije so prehajale iz tabora v tabor brez programa le zato da si izvojujejo enkratni uspeh. Vsa ta gibanja, orientacije in preorientacije, pa se niso vršila v interesu **zboljšanja splošnega socialnega položaja privatnih nameščencev, temveč so bila omejena le na ozek vidik, raz katerega se je vedno gledalo le na momentane koristi posamezne stroke ali grupe.**

To pomanjkanje določenega programa in smernic je povzročalo, da so ob vsakem posameznem vprašanju nastajali v notranjosti organizacij načelni, mnogokrat pa tudi osebni spori, katerim so stediha še nadaljna cepljenja vrst, že itak needinih privatnih nameščencev. In tako smo dobili celo vrsto organizacij, izmed katerih pa ni niti ena v stanju, da podvzame uspešne korake za **zboljšanje socialnega, gmotnega in duševnega stanja privatnih nameščencev v Sloveniji. Razcepljeni korakamo in razcepljeni smo tepeni.**

Kje je izhod tega neznosnega in skrajno škodljivega položaja? Kakor smo povdarili zgoraj je iskati vzroka razcepljenosti v tem, da vsaka stroka vidi predvsem le svoje, lastne koristi ne pa tudi koristi skupnosti. In da je temu tako, leži vzrok zopet v tem da životari vsaka stroka zase, da nimamo medsebojnih pravih stikov. Žalibog se ti stiki mnogokrat direktno odklanjajo, češ, da so interesi posameznih strok tako različni, da se menda lahko obda vsaka v svojem delokrogu z kitajskim zidom, preko katerega v svoji prepotentni nadutosti niti ne mara pogledati. Nikakor nočemo trditi, da začasno in v gotovem času ni položaj posameznih strok različen, ker je jasno, da je konjunktura ob raznih časih v posameznih strokah različna. Ali nam ni vsem enak namen in cilj enak? Ali ni nam vsem enak boj za **zboljšanje gmotnega položaja, boj za socialne pridobitve, bolniško in starostno zavarovanje, brezposelno podporo, ureditev delovnega časa, zaupnikov itd.?** Ali ni to enako v interesu bančnega, industrijskega, trgovskega in ostalega nameščentstva? Popolnoma smo si na jasnem, da bode velika večina privatnih nameščencev pritrčila, da so to naši skupni interesi, ter, da v vsem tem ni med nami razlike. Seveda to samo ni dovolj. To spoznanje mora roditi logično posledico, katera pa mora edino biti: **edinstvena in enotna organizacija vseh strok privatnih nameščencev z enotnim centralnim odborom, enotnimi podpornimi in odpornimi fondy, toda s potrebno samoupravo gotovih skupin.** Taka organizacija pa bo mogoča le tedaj, ako bode vsaka posamezna stroka podredila lastne interese veliki stvari skupnosti, tedaj, ko bomo volili tovariše v odbor po zmožnosti in volji do dela, ne pa po pripadnosti k posameznim strokam.

Da zanesemo idejo enotne organizacije med široke plasti privatnih nameščencev, da jih opozorimo na nevarnosti sedanega razcepljenja po posameznih strokah, začeli smo izdajati »Privatnega na-

meščenca«, kateri naj bode svobodna tribuna vseh privatnih nameščencev, ki priznavajo potrebo enotne organizacije, obenem pa brezobziren kritik vseh onih, ki zavestno ali nezavestno škodujejo tej ideji na korist skupnega, trdno organiziranega nasprotnika-delodajalca.

Poleg doslednega boja proti krivicam in izkoriščanju privatnih nameščencev, poleg propagande ideje enotne organizacije privatnih nameščencev vseh strok v Sloveniji, pa bode »Privatni nameščenec« tudi glasnik ujedinjenja z ostalimi organizacijami privatnih nameščencev v Jugoslaviji ter glasnik solidarnosti privatnih nameščencev vseh narodov in držav.

V interesu zdrave organizacijske misli pozivamo vse tovariše, da pristopajo v »Osrednje društvo privatnih nameščencev« in širijo naše glasilo.

IVAN KRALJ:

Ujedinjenje.

Ujedinjenje! Kolikokrat je bila ta besedica izrečena z iskreno željo po uresničenju, kolikokrat pa nesramno profanirana. Želja po ujedinjenju, za enakim ciljem stremečih, organiziranih delavcev in nameščencev je na dnevnem redu vse od prevrata. Včasih je klic po ujedinjenju jačji, včasih slabiji in se ravna predvsem po pritisku od strani delodajalcev. Mnogokrat se poraja ta klic v prepričanju, da je **ujedinjenje v interesu celote; toda ni pa posebno redko, da se pojavi ta klic tudi zato, ker je slučajno v interesu posameznih grup ali celo ene same grupe.** Raditega smatram sodeč po skušnjah v polpreteklem času, da se ta klic po ujedinjenju ne more vzeti vedno kot čisto zlato, dočim sem nasprotno seveda prepričan, da je ujedinjenje privatnih nameščencev v Sloveniji in v državi sploh ne le potrebno temveč celo jako nujno.

V interesu ujedinjenja privatnih nameščencev v Sloveniji se je doslej, pravzaprav jako malo storilo, vendar ni manjkalo poizkusov posameznikov, ki so delo za ujedinjenje hoteli spraviti v posameznih organizacijah na dnevni red.

Tako je n. pr. občni zbor »Zveze privatnih nameščencev za Slovenijo« že leta 1920 sklenil započeti takojšnjo akcijo za ujedinjenje vseh privatnih nameščencev Slovenije v enotno organizacijo. Na občnem zboru »Društva zasebnega uradništva« leta 1920 sedanjega DZN, pa je bila od naše strani stavljena resolucija, ki nalaga odboru, da takoj stopi v stik z »Zvezo privatnih nameščencev« in začne akcijo za ujedinjenje. Žalibog odbor »DŽU« ni podvzel nobenih tozadevnih korakov, dočim je bila »ZPN« oblastveno razpuščena in je tako mirovalo vsako ujedinjevalno delo.

Ko smo pozneje zopet osnovali »Osrednje društvo trgovskih nastavljenecv« imeli smo predvsem namen rešiti za organizacijsko misel sploh, vsaj en del onega našega članstva, katerega je imela organizacija pred razpustom, nikdar pa nismo spustili iz vidika ujedinjenja predvsem z DZN ker je le-ta združevala razne stroke privatnih nameščencev. Ob vsaki priliki smo to jasno in javno manifestirali. Ob priliki razkola v DZN smo odkrito stali na strani organizacije proti razdiračem in celo aktivno sodelovali pri sestavljanju odgovora na oklic, katerega so izdelali oni, ki so zapustili DZN. Ne le članstvo DZN, tudi nas je bolelo, ko smo videli secesijo bančnega uradništva iz DZN. Posebno pa so bili žalostni argumenti, ki so se navajali za ustanovitev posebne organizacije uradništva denarnih zavodov, ker se je baš iz teh argumentov zrcalil oni separatizem in »Kastengeist«, tovariši naj mi oprostite ta izraz, ki je direktni vzrok, da se ni moglo doslej konsolidirati gibanje privatnih nameščencev.

Ali smo vedno upali, da bodo končno vendar prišli privatni nameščenci do prepričanja, da je ujedinjenje potrebno in v nujnem interesu privatnih nameščencev, ter smo ob vsaki priliki tudi praktično manifestirali našo trdno in dobro voljo za kooperacijo, za enotnost. Naj navedem tu le volitve v pokojninski zavod. Ne le, da je od naše strani izšla inicijativa za enoten nastop, temveč je vse naše članstvo odlično sodelovalo tako v moralnem kot tudi v gmotnem oziru. Sijajen uspeh pri teh volitvah je v nemali meri zasluha našega članstva, obenem pa sijajna manifestacija volje privatnih nameščencev nastopati enotno, se organizirati enotno brez razlike strok.

Toda že pred temi volitvami smo od naše strani napravili odločen korak za ujedinjenje naše organizacije z DZN. **Ob takratnem razpoloženju v DZN je bilo pričakovati pozitivnih uspehov.** Občni zbor naše organizacije v Celju je soglasno sklenil, da se takoj pristopi k ujedinjevalnemu delu. V ta namen so bili izvoljeni delegati, katerih naloga je bila, da skupno z delegati DZN ustanove platformo za končno ujedinjenje obeh organizacij. Posledica teh sklepov je bila skupna konferenca delegatov obeh organizacij, ki se je vršila dne 8. decembra m. l. v Ljubljani.

Od obeh strani se je predložilo pravila, katera so predvidevala **edinstveno organizacijo, centralizirano; toda s potrebno samoupravo strokovnih skupin.** Zdi se mi potrebno, da pribijem na tem mestu, da ta osnovni princip sploh ni bil sporen; potrebno pa je bilo se zediniti na nebitvena, formalna vprašanja organizacijskih pravil. Da je bilo temu tako, je dokaz v temu, da je konferenca poverila od vsake strani le po enega tovariša, da skupno redigirata posamezne formalnosti.

Ta konferenca je obenem soglasno sklenila **popolno ujedinjenje obeh organizacij v »Osrednje društvo privatnih nameščencev«** in scer se je naša organizacija izrekla za likvidacijo in pristop v reorganizirano DZN z vsem premoženjem in članstvom.

Ujedinjenje je bil os tem takorekoč perfektno in popolno. Le vsled volitev v pokojninski zavod smo bili prisiljeni odložiti občna zbora obeh organizacij, katera naj bi še formalno sankcionirala ujedinjenje. Toda prišlo je drugače proti naši volji in proti vsemu pričakovanju.

Društvo uradništva denarnih zavodov, katero ni oficijelno nastopalo z nami pri volitvah v pokojninski zavod, nasprotno, nekateri odlični člani tega društva so z vso vehemenco nastopali proti listi »Združenih zasebnih nameščencev«; to društvo je izjavilo, da je pripravljeno ujediniti se z DZN. Gotovo smo vsi z veseljem pozdravili to namero, saj se je vračal nazaj izgubljeni sin, ki je uvidel, da je zašel na napačno pot. Toda, kakor smo mi edno smatrali, da je ujedinjenje stvar kompromisa dveh ali več organizacij, tako so tovariši od DUDZ razumevali stvar tako, da so nastopali alternativno: ali — ali. Predlagali so federativno obliko organizacije, ne da bi bili sploh predložili načrt pravil, ne da bi povedali svoje mnenje glede premoženja njih organizacije. Tako smo imeli edino le osnutek pravil, na katerega so se združili organizaciji DZN in naše društvo.

Takoj ob prvi priliki smo jasno in odkrito izjavili tovarišem od DUDZ da je za nas obvezen osnutek, katerega temelj je **edinstvena organizacija s potrebno samoupravo strokovnih skupin.** Da je vsled principielnih razlik popolno ujedinjenje nemogoče, da pa obstoja v smislu starih pravil DZN in novega osnutka možnost, da se na podlagi posebne pogodbe ustvari zvezno razmerje obeh organi-

zacij. Dalje smo jih opozarjali, da je vsako drugo razmerje nemogoče tudi zato, ker bi se razbila dose-daj homogena organizacija DZN v razne male frak-cije, ki bi vsaka zase in vse skupaj ničesar ne pome-nile.

Pogajanja med DZN in DUDZ so se vlekla in zavlačevala, že davno sklican občni zbor se je pre-lagal od datuma na datum in le naši trdni volji in želji po ujedinenju se je zahvaliti, da nismo pre-kinili vseh vezi.

Naenkrat neposredno pred občnim zborom DZN, pa se je zgodil nepričakovan preobrat. DUDZ je **oficijelno** priglasilo k DZU 577 novih članov, ni pa likvidiralo kot društvo, temveč si je še naprej obdržalo svoj odbor. To postopanje nam sicer ni bilo popolnoma jasno, toda bili smo uverjeni, da bodo tovariši likvidirali svoje društvo, ter da s svojim pri-stopom priznavajo položaj v katerem se je nahajalo ujedinevalno delo DZN in naše organizacije. Pre-pričani smo bili da bodo lojalno priznali do tedaj storjene sklepe. Toda varali smo se.

Kot popolnoma novi člani DZN, kateri niso plačali društvu ničesar razen pristopnine, so takoj majorizirali občni zbor skupine denarnih zavodov DZN in kot prvo sklenili naj se z dnevnega reda skup ščine DZN odstavi točka: »Sprememba pravil«. To sabotiranje ujedinenja se je nadaljevalo na občnem zboru krajevne skupine Ljubljana, DZN, kjer so **federalisti** (ako so bili sploh že člani je vprašanje) **ene stroke** preglasovali ostale in zavrgli vse do takrat opravljeno delo ujedinenja, katero je bilo z našo organizacijo že definitivno in je čakalo le še formel-ne izvršitve.

Igra se je nadaljevala na skupščini, kjer se je točka o ujedinevalnem delu z našo organizacijo opravila s par besedami in se našim članom, ki so prisostvovali skupščini kot gostje ni dala niti be-seda, da si smo gotovo jako zainteresirani na stvari. Na predvečer skupščine so tovariši od DUDZ pred-ložili nekaj sprememb starih pravil DZN in prekr-stili društvo v »Organizacijo zasebnih nameščencev«. Izpremenili so predvsem odstavke o premo-ženju in osrednjem odboru, ter prikrojili pravila tako, da so v stanu še naprej majorizirati v društvu. Če pa bode to v korist celoti jako dvomimo, ker od ljudi, ki trdijo, da ima uradništvo denarnih zavodov popolnoma druge interese, kot pa ostale stroke, si ne moremo prav predstavljati dela za interes celote temveč bodo vedno ostali separatisti.

Da osvetlim postopanje sedanje večine v DZN naj pribijem še to, da je dobesedno izjavil njih zas-topnik, da, ali akceptirati njih načrt pravil ali pa — z bogom. Končno naj konstatiram, da so isto-časno, ko so odločevali na skupščini DZN v imenu celjskih tovarišev, le ti pristopili »Savezu bankovnih činovnika« in ustanovili pododbor »Saveza«. Neis-krenost tedaj na vseh straneh.

Potrebno se mi je zdelo pribiti dejstva, ker se sedaj širijo vesti, da ni prišlo do ujedinenja vsled našega centralističnega stališča. Centralizem, fede-ralizem in razni drugi izmi straše povsod pri nas in le žalostno bi bilo, če ne bi naši privatni nameščenci razločevali med, n. pr. upravnim centralizmom, recimo v državi, ter med centralistično, edinstveno organizacijo. Organizacija je vendar vez enako mis-lečih pripadnikov enega stanu ali enega razreda, ki pa imajo vsi enak cilj in program. Kjer pa tega ni, se pa o organizaciji sploh govoriti ne more.

Ako je društvo zasebnih nameščencev oziroma sedanja »Organizacija zasebnih nameščencev« sploh opustila idejo ujedinenja, oziroma kako si ujedini-njenje predstavlja, nam ni znano, ker doslej novi odbor še ni čutil potrebe naši organizaciji pojasniti odnosno naznaniti stališča, katerega je tozadevno zavzel. Znani so nam le iz privatnih pogovorov na-zori posameznih, dobro mislečih tovarišev iz OZN, katere pa močno oslabi članek v 4. številki »Glasila« z naslovom »Na poti do zedinjenja«, v katerem se med drugim pravi: »Žal nam je samo, da tudi druga (to je naša) organizacija, s katero so se vodila poga-janja, še ni storila zadnjega koraka in se pridru-žila«. Člancu članka je historijat ujedinenja natanč-no znan in se mu prav čudim, da je zagrešil tako po-tvorbo in zavijanje. Le ne na dve strani rezati, ker bomo sicer izgubili vsako vero v to, da je sploh kako zblizanje mogoče.

Končno bi povdabil samo še to: Mi smo ostali dosledni našemu stališču in smatramo, da tovariši okoli DZN oziroma OZN ne nameravajo požgati za seboj vseh mostov. Če pa smatrajo to za umestno in koristno za organizacijsko misel med zasebnimi na-

meščenci, potem bomo prisiljeni sprejeti boj, kate-rega se nikakor ne strašimo, ker, komur je orga-nizacija resna stvar bo šel z nami, separatiste pa prav radi puščamo, da ostanejo lepo izolirani, dok-ler jim izkoriščevalec na prav nemil način ne pre-žene domišljije o »posebnih interesih«.

Socialna politika.

Revizija zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev in statut »Pokojninskega za-voda za nameščence«.

Občni zbor pokojninskega zavoda za nameščence je sklenil tudi, da se pripravi material za revizijo zakona in statuta pokojninskega zavoda.

Ker je razmeram in potrebam odgovarjajočim zakonu, interesirano v prvi vrsti — in lahko se reče tudi izključno — le zasebno nameščenstvo, zato je umevno, da bo posvetilo baš zastopstvo iz vrst na-meščenstva vprašanju revizije zakona in statuta največjo pažnjo.

Kaj pa sme in mora zasebni nameščenec ob priliki revizije terjati in zahtevati?

Zasebni nameščenec mora znova povdariti ob tej priliki, da je pokojninsko zavarovanje in soci-alno zavarovanje ustvarjeno zanj in da mora zato voditi in krmariti usodo pokojninskega zavarovanja sam. Vsled tega mora odkloniti zasebni namešče-nec vsako soodločevanje v pogledu starostne preskr-be, ki si ga prilašča delodajalec. Zasebni namešče-nec dobro pozna taktiko delodajalcev. Navidez ka-že delodajalec brezmejno skrb za dobro in zadost-no starostno preskrbo, z najbolj zviti in lokavimi gestami pa vzbuja v vrstah nameščencev odpor pro-ti zavarovalnim institucijam; za vsemi temi gestami pa se skriva čisto navadna namera, da se deloda-jalec otrese prispevkov za pokojninsko zavarovan-je.

Delodajalcu je prav in za njega je v redu, da plača Trboveljska družba svojim »pridnim in delovnim« akcionarjem 50 odstotno dividendo. Njim je prav, da družba zato naravnost oderuško privija ce-ne premožu in uničuje ostalo industrijo, ni jim pa prav, da plačuje industrija **nizke** odstotke za soci-alno zavarovanje delavcev in nameščencev. Ti procenti bodo ugonobili našo industrijo, kriče gospodje delodajalci.

Ravno tako pa odklanja zasebni nameščenec kuratelno, ki jo hočejo izvajati državna oblastva od pokrajinske uprave pa doli do ministrstva. Samo pogledjmo: »da bodo varovani državni interesi«, da bo mirno plavala naša barka, imenuje minister za socialno politiko pokojninskemu zavodu predsed-nika, ki sme povrhu še sistirati vsak sklep, ki se mu zdi »sumljiv«. Nadalje vrši nadzorstvo nad po-kojninskim zavodom še g. minister za socialno poli-tiko sam. Nadalje: pokrajinska uprava je pritožna inštanca. Poleg teh vseh nadzorstev pa se sme po-staviti še »Landesfürstlicher Kommissär«. — In predlog, da se imenuje še komisar, leži že v Beogra-du.

Torej nadzorstev in nadzornikov — plačanih se-veda — toliko, da je vprašanje, če je zavod še av-tonomen in če je vredno, da volijo nameščenci sploh še občni zbor, načelstvo.

Omejimo se danes le na zahteve glede varo-vanja avtonomnega stališča pokojninskega zavoda.

Načelstvo pokojninskega zavoda bo moralo za-to izvršiti predvsem revizijo statuta. Prihodnji občni zbor že mora skleniti, da se spremeni statut v vseh onih točkah, ki slabšajo že itak po zakonu okrnjeno avtonomijo zavoda. Izprememba statuta, v kolikor ta izprememba ne nasprotuje zakonu je pri-držana občnemu zboru. Organizacijam nameščencev pa je pridržano, da si bodo ustavrile tak zakon, ki bo odgovarjal interesom nameščencev in zadoščal njihovim potrebam.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani. Kakor bo tovarišem že znano, je pri volitvah v po-kojninski zavod sijajno zmagala lista »Združenih zasebnih nameščencev« katera je dobila 4257 gla-sov in 19 mandatov, dočim so nasprotniki ostali z 1931 glasovi in 9 delegati v manjšini.

Na občnem zboru PZ dne 8. aprila je bilo izvo-ljenih v načelstvo PZ 5 članov od ZZN med drugimi tudi podpredsednik naše organizacije tov. Ivan Kralj, kot član načelstva in odbornik naše organi-zacije tovariš J. Zellner kot namestnik.

Naš list in naša organizacija »Osrednje društvo privatnih nameščencev« bo temu zavodu posvečala največjo pozornost. Stalno bomo poročali o vseh važnih sklepih načelstva in ostalih funkcionarjev.

Vse tovariše in tovarišice prosimo, da se v vseh zadevah PZ obračajo na ODPN Maribor, ozi-roma na tovariša Iv. Kralja, Ljubljana, Stari trg 17.

Iz gibanja.

Mezdno gibanje trgovskih nastavljenecv v Ljubljani.

Teško je pisati obletnico mezdnege gibanja ljubljanskih trgovskih nastavljenecv mirno in brez biča. V avgustu bo minilo leto dni, ko je društvo tr-govskih in industrijskih nameščencev pod firmo po-močniškega zbora z velikim pompom započelo gi-banje. To društvo je seveda smatralo za edino ume-stno, da vodi pogajanja samo, češ iz tega bomo ko-vali pokretu kapital.

Toda minuli so meseci, a še danes ni doseglo to društvo v tem pogledu prav ničesar. Parkrat je poizkusilo svojo srečo, potem pa so se poskrili vsi ti napovedovalci srečne in solnčne pomladi v kotih, od koder hočejo ob prvi priliki zopet netiti razpor in razdor v vrstah trgovskih nastavljenecv.

Pozabili pa so, da je tekom letošnjega leta na-rasla draginja in povečala v vrstah trgovskih na-stavljenecv bedo in pomanjkanje.

Pa naj bo dovolj teh rekriminacij! Trgovski na-stavljenci smo prišli do sporazuma, da išče deloda-jalec v izkoriščanju in slabem plačevanju trgovskih nastavljenecv vir svojega dobička; a tega načela pa mu ne izbijejo iz glave organizacije, ki ne napi-šejo na svoj prapor: razredni boj.

Zato lkičem vsem tovarišem v Ljubljani: strni-mo svoje vrste, ne verjemimo več, da bodo deloda-jalci brez boja pristali na zvišanje plač in prejem-kov. Posnemajmo mariborske tovariše, ki so dosegli že davno kolektivno pogodbo, o kateri mi šele sa-njamo. Trgovski nastavljenec.

Industrijski nameščenci Dunaja in okolice so obnovili kolektivno pogodbo in dosegli ob tej prili-ki zopetno izdatno izboljšanje svojega položaja.

Redukcija državnega uradništva in zasebni nameščenec.

Slabe, nezadostne plače državnega uradništva so povzročile pravcati beg iz državne službe. Ve-čina izstopivših uradnikov je iskala zaslužka v pri-vatnih podjetjih, spoznavši, da ne kaže na račun starostne preskrbe in »socialnega položaja« strada-ti.

Sedaj pa je državna uprava znova začela redu-cirati odvisno uradništvo, ki bo seveda tudi iskalo kruha v zasebnih podjetjih. Državna uprava pa je pri tem »pozabila«, da vlada v vrstah zasebnih na-meščencev že sedaj občutna brezposelnost. Brez-poselnost v vseh strokah. Ta brezposelnost, ki pov-zroča večje povpraševanje po delu, kot pa je po-nudb, pritiska že sama v zasebnih podjetjih mezde navzdol. Kaj čuda, če podjetniki to izrabljajo, pa vrhu vsega podaljšujejo še delovni čas. Oni raču-najo: če svojemu uslužbencu službo odpovem, bo težko dobil drugo, zato bo gotovo rajde delal deset ur na dan, kot pa šel iskati si nove službe. Tako vi-dimo na eni strani brezmejno izrabljanje vposlenih zasebnih nameščencev, na drugi strani pa vedno večje čete brezposelnih zasebnih nameščencev.

Tako je stanje danes, ko napoveduje državna uprava nov dotok državnega uradništva. Pozdrav-ljamo stremljenje vsakoogar, da si izboljša svoj po-ložaj, toda svariti moramo vsakoogar, da si obeta od zasebne službe nebesa in trajno zboljšanje živ-ljenskih razmer. Delodajalci so se davno postavili na stališče, da primerjajo plače privatnih nameščen-cev s plačami državnih uradnikov.

Ker pa je državna uprava nesposobna, da bi uredila i upravo, kakor tudi, da bi soustvarjala predpogoje za razvoj in procvit gospodarskega živ-ljenja, zato odpušča uradništvo in veča armado brez-poselnih.

S temi redukcijami se bistveno slabša položaj zasebnih nameščencev. To slabšanje pa bo moralo roditi v vrstah zasebnih nameščencev vsaj spoz-nanje je treba organizacije, ki bo sposobna zas-topati v meščanski, kapitalistični družbi, interese delavskega razreda.

20 odstotno povišanje plač v Mariboru. V bo-doče bomo prinašali v vsaki številki odtise obstoje-čih mezdnih pogodb, da si bo mogoče ustvariti kon-čno sliko o splošnem položaju privatnih nameščen-cev; posebno pa bomo pribili slučaje mizernih plač. Danes priobčujemo pogodbo, sklenjeno med zastop-niki trgovskih nastavljenecv in trgovskim gremi-jem v Mariboru, dne 14. oktobra 1922; plača se je v vseh postavkah zvišala od 1. junija 1923 za 20 od-stotkov. Plače sicer niti zdaleka ne odgovarjajo ne-verjetni draginji, vendar služijo lahko kot primer za presojo položaja in bodo zaeno lahko kot bodrilo za nove uspehe.

Pogodba se glasi:
1. Trgovski nastavljenci se razdeljujejo na tri kategorije glede na službeno dobo in sicer:
a) od 1. do 4. službenega leta z najmanjšo plačo od 2400.— do K 4000.—.

b) od 5. do 8. službenega leta z najmanjšo mesečno plačo od K 4500.— do K 6000.—

c) od 9. do 12. službenega leta z najmanjšo plačo od K 6500.— do K 7500.—. Oženjeni dobivajo 20 odstotkov več.

Vsak trgovski nastavljenec ima po 12 letnem službovanju pravico vsaki dve leti do poviška mesečne plače za K 200.— in sicer petkrat.

V službeno dobo se šteje vsa služba nastavljenca, ki jo je vršil v smislu § 1. zakona o trgovskih sotrudnikih.

2. Oni trgovski pomožni delavci, ki jih ne štiti nobena druga pogodba, imajo pravico:

a) izpod 18. leta do tedenske plače od K 400.— do 600.—

b) nad 18. letom do tedenske plače od K 610.— do 1000.—

Razen tega imajo pravico po preteku enoletnega službovanja pri enem delodajalcu do 10 dnevne, po preteku 5 let do 14 dnevne in po 10 letih do 21 dnevne dopusta.

3. Blago, ki ga rabi nastavljenec za se in svojo družino, se mu zaračuna po prodajni ceni, a ga plača po lastni ceni.

4. Vsaka služba se sklepa na podlagi pismene službene pogodbe. Pri že obstoječih službenih razmerah se mora pogodba v najkrajšem času pismeno formulirati. Vse določbe, ki ne odgovarjajo tej pogodbi, so neveljavne. Kakršnakoli poslabšanja v že obstoječih pogodbah in dogovorih so nedopustna. Pogodbe, ki se s temi določili ne strinjajo, se morajo odobriti od zaupnikov trgovskih nastavljenecov.

5. Glede delovnega časa in zaupnikov so veljavna zadevna zakonita določila.

6. Ta pogodba je obvezna za vse člane trgovskega gremija. Iz te pogodbe nastale prepire razsodi razsodišče, v katero odposljeta obe stranki po 5 članov, ki se zopet zedinijo na nevtralnega predsednika. V slučaju, da razsodišče ne pride do sklepa je pristojna okrajna sodnica v Mariboru.

Zahteva za zvišanje ali znižanje plače se mora staviti 14 dni prej, predno stopi nova plača v veljavo in sicer le tedaj, če se cene prehranjevalnih potrebščin za 20 odstotkov zvišajo ali znižajo. Kot podlaga za to služi seznam mestnega magistrata v Mariboru z dne 1. oktobra 1922.

Ta pogodba ostane 1 leto v veljavi. Če se 14 dni pred potekom roka ne odpove, velja še nadaljno leto.

Odpoved te pogodbe zavezuje k sklepanju nove pogodbe.

7. Bolniško blagajno in dohodninski davek plačuje delodajalec.

8. Pogodba velja od 1. oktobra 1922.

Trgovski gremij v Mariboru.

Vse tovariše naprošamo, da nam javijo obstoječe pogodbe, pa tudi podatke o plačah, če so nižje ali — kar bo težko kje — višje.

V enotnosti je moč!

Iz uprave organizacije.

Prvo številko smo poslali na ogled. Kdor ne vrne druge številke »Privatnega nameščenca« ga smatramo naročnikom.

Upravništvo.

Vsemu članstvu sporočamo, da je odbor, v smislu sklepa občnega zbora naše organizacije, vložil nova pravila. »Osrednje društvo privatnih nameščencev« prične z delovanjem pod novim imenom takoj, čim bodo nova pravila potrjena.

Naše glasilo. V smislu sklepa občnega zbora smo izdali »Privatnega nameščenca« kot glasilo naše organizacije. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da vpošljejo takoj naročnino in glasilo pridobivajo naročnikov med zasebnimi nameščenci. Dolžnost vseh organiziranih članov je, zahtevati naše glasilo v vseh javnih lokalih. »Privatni nameščenec« bo prinašal mnenja vseh nameščencev, v kolikor so le ta v skladu z idejami strokovnega gibanja privatnih nameščencev. Pozivamo vse tovariše, da sodelujejo z dopisi in članki, da bode naše glasilo čim zanimivejše.

Glavni odbor »Osr. društva trg. nastavljenecov«.

Kaj nudi organizacija? Predvesm mora biti organizacija trdna vez, močna falanga ki stremi za socialnim in gospodarskim izboljšanjem svojega članstva. Ker pa je to izboljšanje mogoče edino potem boja, mora biti organizacija predvesem bojna.

Poleg njenega glavnega cilja pa mora vršiti organizacija med svojim članstvom tudi prosvetno delo. Skrbeti mora, da ji njeni člani poleg potrebne strokovne, pridobe tudi zadostno splošno naobrazbo. Edino zadostno naobraženi člani organizacije so v stanu premisliti in spoznati svoj položaj ter se uspešno boriti za izboljšanje.

Organizacija pa nudi svojemu članstvu tudi pravno varstvo v slučajih izvirajočih iz službenega razmerja; podpora v slučaju brezposelnosti, boleznih, podpore svojem v slučaju smrti organiziranca, podpora ob ustavitvi dela ter podporo v posebnih slučajih. Dalje posreduje brezplačno službe svojim članom.

Da pa more organizacija vršiti vse te naloge, je potrebno, da je vsak organiziranec cel član organizacije, da se ravna po njenih navodilih, da obiskuje vse njene prireditve. Da povsod in ob vsaki priliki agitira za organizacijo in za njeno glasilo.

Dopisi.

Guštanj. Prav odkritosrčno veseli vse privatne nameščence naše doline sklep organizacije v zadevi spremembe pravil in pokrenitve lastnega glasila. Kolikor je v moji moči, Vam bodem šel na roke, tako v organizatoričnem oziru, kakor tudi s prispevki za »Privatnega nameščenca«. O naših razmerah Vam napišem v prihodnji številki.

Kočevje. Tovariš urednik! Na vaš poziv, naj Vam iz našega mesta poročam o položaju privatnih nameščencev, bi Vam mogel odgovoriti precej na kratko, da je položaj privatnih nameščencev pri nas prav tak, če ne še slabši, kot je položaj privatnih nameščencev v Sloveniji sploh. Vzrok isti: nezavednost in needinost. Pritisk razmer pa je vendar tudi pri nas vzbudil željo po organizaciji. Priprave so v teku in upam, da bodem kmalu v stanu poročati o živahni delavnosti krajevne skupine »Osrednjega društva privatnih nameščencev«.

Dopis tovariša z Gorenjskega. Čuli smo, da nameravate izdajati lastno glasilo. Pozdravljamo ta korak kar najpristrčneje. Dovolite, da se že danes oglasimo, ter damo duška onemu, kar nas tako teži. Dosti slabše se nam godi, ker smo raztreseni, še ta peščica kar nas je, po večini smo malo dovezetni za skupno delo, malo poznamo prislovico v »slogi je moč«. To pa izvira največ iz tega, ker do danes nismo imeli nikakih stikov z ostalimi tovariši, ki so v večjih krajih in imajo več prilike delati na organizatoričnem polju. Potom našega časopisa pa upamo, da nam bo delo v tem pogledu precej olajšano. Doslej smo imeli k večjemu priliko potožiti naše težnje svojemu znancu, katerega so pa morda ravno tako žulili čevlji, kakor nas, tako je ostal glas vpijočega v puščavi. Izhajajoči dnevnik, pa za naše boleznih nimajo leka ne sveta. Preje sem omenil, da nas je mala peščica, a ne strašimo se, zavedamo se, da smo majhen odlomek velikega. Tudi vsak posameznik pomeni veliko, ako se tega zaveda. Dajte nam naukov, navodil, skušali bomo še ostale dovesti do prepričanja, da je naša moč velika če smo složni, nasprotno pa ničeva, če korakamo vsak zase. Ne povešajmo glave, pustimo strankarstvo, pustimo razdvajanje po kategorijah, saj smo vsi tako potrebni izboljšanja v socialnem oziru, pa naj je naš poklic s takim ali takim naslovom. Kadar se gre za naše težnje, ne poznamo stanovskih kategorij, zavedamo se, da smo vsi delojemalci. Vzemimo za vzor in sicer kar najbližje naše delodajalce, oni so napram nam močnejši, vendar pa čutijo potrebo, da se vežejo potom organizacij. Ali smo res tako kratkovidni, da ne vidimo niti tega, kam nas vodi naša razcepljenost? Mnogo pripomorejo k naši neslogi naši delodajalci, ki vporablajo vsak slučaj v to, da nas razdvajajo. Tu jim pride prav, narodnost, politično prepričanje itd. Če pa pogledamo malo, kako izvajajo oni ta načela v praksi, takoj vidimo, da njihov žep ne pozna tega; kadar se jim gre za stanovske interese, se bratijo vse narodnosti in politična prepričanja. Da se pa tudi tukaj prav razumemo, vam moramo pojasniti, da nismo nikaki brezdomovinci, imamo kakor vsak pošten človek svoje narodno in politično prepričanje, vendar se ne čutimo še za izdajalca svojega materinega jezika, morda sem jaz manj izdajalec domovine, kot oni, ki prezira vse, kar ne trobi v njegov rog, svojega tovariša sotrpina prezira, ker mu gre boljše ali slabše kakor njemu. Še nekaj mi je na srcu, oprostite, če sem pregestobeseden, vpoštevajte da nisem imel dosedaj še prilike, da bi vsaj malo javnosti povedal, kar nas teži. Velika napaka naših tovarišev je tudi egoizem. Nikdar se ne spomni na organizacijo, češ jaz je ne rabim, jaz že imam dosti

veliko plačo, vsak naj gleda, da dobi dobro službo, pa čemu potem organizacija? To se dostikrat čuje med nastavljeneci. Drugi zopet, kaj se bom organiziral, saj mi nič ne da organizacija, denar pobere, to je vse. To oboje ni res tovariši, to nima nikakega temelja. Če imaš dobro palčo danes, ker te delojemallec dobro zna vporabiti, kaj pa če zbolíš, če onemoreš, če najde drugo moč mesto tebe? Ali ni tu potrebna organizacija? V drugem slučaju organizacija ni nikak avtomat, kamor vržeš deset para, povlečeš in že imaš čokolado. Rabil jo boš, če ne danes sigurno jutri, če ne ti, pa tvoj tovariš, pomagala ti bo uspešno, čim močnejša bo, tem lažje. Če si organiziran, ne misli, če si po dolgem tirjanju plačal članarino, da si s tem že storil svojo dolžnost. Tudi če redno plačuješ članarino, se ne bij po prsih: jaz vem, kaj se pravi organizacija, sem organiziran in redno plačujem članarino. To je še dosti premalo. Agitiraj pri tovariših, drži se navodil odbora in zaupnikov, posečaj sestanke, kritiziraj, kar vidiš slabega, posnemaj, kar vidiš dobrega. S tem si pripomogel sebi in tovarišem, olajšal delo odboru, ojačil organizacijo, ter s tem pripomogel isti do uspehov. Uspehi pa niso samo to, če izpade mezdno gibanje dobro, še boljši in dalekosežnejši uspehi so, če se socialno zavarujemo v toliko, da bomo vsaj dobili ono, kar nam po zakonu pripada. Če bomo složni in zavedni, bomo vse to očuvali in pridobili še novih pravic, če bomo pa hodili po teh potih, kot sedaj, smo pa v nevarnosti, da zgubimo še to, kar so nam drugi pridobili, osemurnik itd. Končal bom za danes, oglasim se zopet v prihodnjem listu. (K izvajanjem tovariša nima moč nič pripomniti, objavljamo pa dopis z željo, da bi se tudi drugi tovariši javili. Op. ur.)

Po svetu.

SESTAV INTERNACIONALNE ZVEZE PRIVATNIH NAMEŠČENCEV.

Gotovo bo naše čitatelje zanimalo zvedeti, kdo sestavlja to najjačjo zvezo privatnih nameščencev, koja se je osnovala leta 1914 in reorganizirala 1920. Koncem leta 1922 pripadale so tej Zvezi sledeče organizacije:

Belgija: Syndicat Général des Employes Techniciens, Magasiniers et voyageurs de Commerce de Belgique, Rue Haute 32-4, Bruxelles, z 15.000 člani.

Danska: Centralorganisationen af Danske Handels — og Kontormedhjælperforeninger, Gl. Kongevek 6, Kopenhagen, z 30.000 člani.

Nemčija: Zentralverband der Angestellten, Oranienstrasse 40-1, Berlin SO 26, z 313.000 člani.

Allgemeiner Verband der deutschen Bankangestellten, Französische Strasse 21, Berlin, NW 8, z 25.000 člani.

Avstrija: Zentralverein der kaufmännischen Angestellten Oesterreichs, Werdertorgasse 9, Wien I., z 42.000 člani.

Bund der Industrieangestellten Oesterreichs, Siebenbrunnstrasse 29, Wien V., z 48.000 člani.

Bund der Bank- und Sparkassengehilfen der Republik Oesterreich, Kleeblattgasse 4, Wien I., z 6000 člani.

Reichsverband der Advokatur- und Notariatsangestellten Oesterreichs, Berggasse 29, Wien III., z 2100 člani.

Zentralverband der Bienenschiffahrtangestellten, Hintere Zollamtsstrasse 1, Wien III., z 6000 člani.

Zentralverband der Versicherungsangestellten Deutschermeisterplatz 21, Wien I., z 5200 člani.

Zentralverband der Zeitungsangestellten, Zieglergasse 25, Wien VII., z 600 člani.

Reichsverein der Bank- und Sparkassenbeamten Oesterreichs, Schottengasse 7, Wien I., z 22.300 člani.

Tovariši in tovarišice,

ki še niso člani našega društva in se strinjajo z našim programom in cilji, naj prijavnico na obratni strani izpolnijo, izrežejo ter obenem s pristopnino in članarino pošljejo na naslov

»Osrednje društvo privatnih nameščencev«

Maribor, Slovenska ulica 8.

Položnica, ki se naj uporabi obenem za nakazilo naročnine je priložena tej številki.

Koliko je plačati prispevkov je razvidno iz razpredelke na prijavnici.

Anglija: National Union of Distributive and Allied Workers, »Oakley« Wilmslow Road, Falkowfield, Manchester z 100.000 člani.

Francija: Fédération Nationale des Syndicats d'Employés, Rue de Chateau d'Eau 3, Paris X., z 20.000 člani.

Holandija: Allgemeeene Nederlandsche Bond van Handels en Konovribedienden, Plantage Fian-schelaan 5, Amsterdam z 4200 člani.

Nacionalna Bond van Handels- en Kontovrbedienden »Mereurin«, Aert van Neßstraat 128, Rotterdam, z 10.110 člani.

Allgemene Nederlandsche Opzichters- en Teekenaarsbond, Heerengracht 545, Amsterdam, z 800 člani.

Jugoslavija: Savez privatnih namještenika Jugoslavije, Zagreb, z 2.500 člani.

Portugalska: Federacao Portuguesa dos Einpro-gades no Comercio, Rue Antruo Maria, Lisboa, z 5000 člani.

Švedska: S. V. Handelsarb. Förbundet, Folkets Hus, Malmö, z 6.400 člani.

Čehoslovaška: Osrednja zveza trgovskih in industrijskih nameščencev v Čehoslovaški republiki, Praha, Hyberuska 7, z 27.000 člani.

Zveza industrijskih nameščencev v Čehoslovaški republiki, Praha, Palakyjeva, z 7000 člani.

Strokovna organizacija advokatskih in notar-skih nameščencev, Praha, Brandlova, z 580 člani.

Osrednja zveza zavarovalnih nameščencev, Praha, z 4.800 člani.

Zveza bančnih in hranilničnih uradnikov, Pra-ga, Smreckyjeva 22, z 6.300 člani.

Na nemškem jezičnem področju Čehoslovaške: Zentralverband der Angestellten in Industrie, Handel und Verkehr, Sitz Töplitz-Schönau, Seiler-strasse 1, z 10.100 člani.

Werkmeister- und Industrieverband, Reichen-berg, Schlossgasse 1, z 13.500 člani.

Bergbau- und Hüttenangestelltenverband, Mor. Ostrava, Chelčičkyjeva 22, z 6.000 člani.

Madžarska: Magyarországi magantisztviselők szövetsége, Esküter 51, Budimpešta IV., z 6.600 člani.

Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövet-sege, Andrassy ut. 67, Budimpešta VI., z 5400 člani.

Peuzintezeti Tisztviselők Országos Egyes-ülete, Akademia utca 6, Budimpešta V., z 7.500 člani.

Celokupna armada mednarodno združenih privatnih nameščencev šteje tedaj 872.880 članov. Kaj pa nameščenci v Sloveniji?

Na Dunaju je bilo v mesecu marcu 10.649 brezposelnih privatnih nameščencev. To je največje šte-vilo izmed vseh strok. Tudi pri nas bi se dale nave-sti strašne številke v tem pogledu in brezposelnost še vedno narašča.

Okrevališče v Wolfingu pri Dunaju je zgradila v letu 1914 bolniška blagajna trgovskih nameščencev na Dunaju za 270.000 kron. Letos se je povečalo okrevališče na še enkratni obseg. Stroški so znašali sedaj 700 milijonov aK. V okrevališču se bodo spre-jemali poleg trgovskih nameščencev tudi nameščen-ci bank in zavarovalnih zavodov. Tozadeven spo-razum med organizacijami je že dosežen. — Pa pri nas?

Naše pravice. Ker se baš privatnim nameščen-cem godijo velike krivice in se jih prikrajšuje celo pri njih postavno zajamčenih pravicah, bomo pri-našali v našem listu najvažnejše določbe veljavnih zakonov, ki urejajo razmerje zasebnih nameščen-cev. Pozivamo vse privatne nameščence, da se svo-jih pravic popolnoma poslužijo. Malo je teh pravic in bil bi naravnost greh, da se jih ne bi poslužili.

Danes prinašamo dve določbi iz trgovskega so-trudniškega zakonika z dne 16. januarja 1910, drž. z. l. št. 20 in sicer v zadevi odpusta in dopusta.

§ 17 imenovanega zakona se glasi: »Ako je tra-jalo službeno razmerje vsaj nepretrgoma 6 mescev mora se dovoliti delojemalcu v vsakem letu, ne-pretrgan dopust najmanj 10 dni. Ako pa je trajalo službeno razmerje 5 ali 15 let, znaša dopust vsaj 2, v poslednjem slučaju vsaj tri tedne. Nastop dopusta se ima, oziraje se na obratne razmere, sporazumno. pravočasno določiti.

Za čas dopusta obdrži delojemalec pravico do prejemkov.

Čas, v katerem je bil delojemalec radi bolezni ali nezgode zadržan opravljati svojo službo, se ne sme šteti v dopust.

Delodajalec ni prisiljen dovoliti dopust, ako je delojemalec službo odpovedal.

Radi odpovedi določajo § 19., 20., 21. in 22. ime-novanega zakona in sicer:

§ 19. Službeno razmerje preneha ob dome-njenem času.

Ako je bilo sklenjeno službeno razmerje na poizkušnjo, se more le to v prvem mesecu od obeh strani in vsak čas prekiniti.

Službeno razmerje, za katerega ni bil določen čas trajanja, se more prekiniti po sledečih določilih.

§ 20. Kjer ni bila sklenjena pogodba, oziroma kjer krajevni običaj ni za delojemalca ugodnejši, more službeno razmerje prekiniti s potekom ka-lenderskega četrtletja proti prejšnji šesttedenski odpovedi.

Odpovedni rok se tudi pogodbeno ne more skrajšati pod en mesec dni, ter mora vedno končati petnajstega ali zadnjega v mescu.

Odpovedni rok mora biti za obe strani enak. Ako se je zgodilo na neenaka roka, velja za obe strani daljši rok.

§ 21. Službeno razmerje, sklenjeno za celo živ-ljenje ene osebe ali pa za dalje kot pet let, more de-lodajalec prekiniti po preteku petih let in ob pol-letnem odpovednem roku.

§ 22. Po izvršeni odpovedi se ima dovoliti de-lojemalcu ob delavnikih primeren čas za iskanje službe, ne da bi ga se vsled tega prikrajšalo na za-sluzku.

Z vsemi daljnimi informacijami je vsem kole-gom na razpolago »Osrednje društvo privatnih na-meščencev« Maribor, Slovenska ulica 8.

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO PRIVATNIH NAMEŠČENCEV.

Tovariši in tovarišice!

ne pozabite na Vašo stanovsko kulturno društvo. Dolžnost vsakega privatnega nameščenca je, da je član »Izobraževalnega društva privatnih nameščen-cev«. Ako smatra, da sam ne potrebuje dobrot, ka-tere mu nudi to društvo, naj se spomni na dolžnost sodelovanja pri izobrazbi naraščajca.

Iz odbora. Redne seje odbora se vršijo 16. in 22. junija in 6. in 13. julija ob 20. uri v društvenem domu, gostilna Orovič, Vetrinjska ulica.

Jezikoslovje; Prvi jako dobro uspeli tečaj za slovenščino se je zaključil s 31. majem in se bo zopet otvoril 15. septembra kot tečaj za napredovane. Ob-enem se bo pa zopet otvoril tečaj za začetnike.

Tesnopisje; Z 31. majem zaključeni tečaj za za-četnike se nadaljuje s 15. septembra kot tečaj za napredovane. Obenem se bo začel tudi tečaj za za-četnike.

Pevski odsek; Redne vaje vsako sredo in so-boto ob 20. uri v društvenem domu.

Godbeni odsek; Prijave za ta odsek sprejema predsednik društva dnevno od 14. do 15. ure v pi-sarni špedicije Uher, Slovenska ulica 8. Redne vaje so začasno ustavljene in se začetek istih pravočasno objavi.

Potovalni odsek; V nedeljo 17. VI. izlet v Bi-strico. Udeleženci se snidejo ob 14. uri in pol na Glavnem kolodvoru.

V nedeljo 24. junija izlet v okolico. Zbirališče društveni dom. Čas ob 14. uri.

Na praznik 29. junija izlet na Klopni vrh preko Ruš. Odhod od Glavnega kolodvora z vlakom ob 5. uri. Vrnemo se preko Sv. Lovrenca z vlakom ob 21. uri.

V nedeljo 8. julija izlet v Ptuj in obisk Ptuj-skega grada, odhod z vlakom ob pol 9. uri. (Vidi ko-lesarski odsek).

Pripravlja se obisk »Elektrarne Fala« in »To-varne za dušik«. Tozadevna naznanila v prihodnji številki.

Kolesarski odsek; V nedeljo dne 24. junija u-deležba pri društvene mizletu v Bistrico. Zbira-lišče društveni dom, odhod točno ob 14. uri.

Na praznik 29. junija izlet v Sv. Lovrenc na Pohorju, odhod točno ob 13. uri od društvenega do-ma. Naj nihče ne pozabi svetilke! V Sv. Lovrencu se snidemo s potovalnim odsekom v gostilni Skačej.

Dne 2. julija 1923 večerni izlet v Bistrico, od-hod od društvenega doma ob 19. uri. Vsakdo naj si vzame s seboj svetilko.

V nedeljo 8. julija izlet v Ptuj, odhod ob 8. uri od gostilne Orovič. Tudi ta dan naj nihče ne po-zabi svetilke.

Telovadni odsek; Ta odsek začne delovati s 1. julijem 1923. Prijave se sprejemajo vsak dan od 14. do 15. ure v pisarni špedicije Uher, Slovenska ul. ter se vrši telovadba za naraščaj v ponedeljek in pe-tek od pol 19. do 20. ure, za mlajše člane v torek in četrtek od 20. do 22. ure.

Pripravlja se tečaj za špedicijske uradnike. To-zadevna pojasnila bodo pravočasno razglašena.

Veselični odsek; Dne 7. julija »društveni večer« v društvenem domu s sodelovanjem godbenega in pevskega odseka. Začetek ob 20. uri.

Mariborska krajevna skupina je sklenila z ma-riborskimi trgovci v oktobru 1922 kolektivno po-godbo. Za tedanje cene življenskih potrebščin, so že bile prenizke postavke plač ter od daleč niso odgo-varjale razmeram pred vojno, ter nudile eksistenco trgovskemu pomočniku.

Da je pa eksistenčni minimum velik predpogoj v procvit trgovine, tega tudi mariborski trgovci z malimi izjemami nikakor nočejo pripoznati. Kajti če pomočnika tarejo vsakdanje skrbi za lastno ek-sistenco, se pač ne more od njega zahtevati, da bi z tako vnemo delal v prid trgovine, kakor bi se sicer želelo.

Zal v kratkem času so se življenske potrebščine od oktobra mesca do danes do neverjetne višine zvišale.

Po več mesečnem pogajanju je ta krajevna skupina dosegla na te oktoberske postavke 20 odstotkov povišanja Delodajalci utemeljujejo svoj sklep s tem, da so baje slabše kupčije. Torej kolegi, na polju organizatoričnega dela se nam obljublja hval-ježen posel, ker naše težnje so velike, dosti dela nas čaka, da spravimo naš stan vsaj na ono višino, kot je bil, dasi je želeli še na višjo.

MEZDNO GIBANJE TRGOVSKIH POMOČNIKOV V MARIBORU.

20 odstotni povišek na kolektivno pogodbo iz l. 1922

Ko je naše društvo vsled silno naraščajoče dra-ginje v smislu kolektivne pogodbe vložilo zahtevo za draginji odgovarjajoče povišanje plač, smo si pač bili svesti, da se bo zadeva, kakor po navadi od strani v to pooblaščenega odseka trgovcev zavle-kla, kar se je tudi zgodilo. Šele na seji obojestranskih zastopnikov dne 4. junija, ko so naši delegati jasno dokazali upravičenost naših zahtev, katerih tudi zastopniki trgovcev niso zamogli zanikati, se je dosegel sporazum, po katerem se povišajo vsi pre-jemki po kolektivni pogodbi iz leta 1922 za 20 odst. z veljavnostjo od 1. junija 1923.

Zopet dokaz več, kaj se lahko doseže s smotrom in delom v organizaciji. Zato tovariši in tovarišice pristopite vsi brez razlike v našo organizacijo. Le ako bomo združeni enotno nastopali, obdržali bomo nele dosedanje uspehe, ampak dosegli bomo tudi druge ugodnosti socialne zaščite, ki nam jih delo-dajalci dosedaj ne priznavajo.

Zborovanje krajevne skupine Maribor se vrši v četrtek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v kazinski dvorani. Vkljub poletnemu času pričakuje odbor, da se tega zborovanja udeleži polnoštevilno vse tr-govsko in industrijsko nameščenstvo, osobito radi tega, ker se bodo obravnavala važna socialna, sta-novska in društvena vprašanja, kakor tudi rezultat mezdne gibanja.

Uspeh je v enotni organizaciji!

Odgovorni urednik: Zdravko Deleja. — Izdajatelj: Osrednje društvo privatnih nameščencev.

Osred. društvo privatnih nameščencev

Krajevna skupina

Čl. št.

Prijava.

Podpisani(a) prijavljam svoj pristop k Osrednjemu društvu privatnih nameščencev. Zavezujem se, da bodem od občnega zbora določeni prispevek točno in v naprej plačeval(a). Obenem izjavljam, da soglašam s pravili društva in opravilnikom.

Ime in priimek:

Stanovanje:

Rojstno leto in dan:

Stan: (samski, oženjen, vdovel):

Tovrdka:

Stroka:

Pri bol. blagajni:

Odpovedni rok:

Mes. plača:

Naslov tovrde:

ustlužben(a) kot:

penz. zavodu:

Jezikovno znanje:

Plačani znesek:

dne

192

Podpis:

Zaupnik:

Pristopnina 5 Din:

Razred	mes. plača	mes. pristp.	mes. plača	mes. pristp.
1	Din do 250—500	Din 3—7	Din od 1001—1500	Din 9—11
2	od 251—500	5—7	1501—2000	11—13
3	501—1000	7—	2001—dalje	13—